

Martyna Sielewicz, Jacek Przeniosło

Elbląg. Klasztor dominikański

Informator Archeologiczny : badania 9, 238-239

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DĘBCZYNO, gm. Rogowo
woj. koszalińskie
Stanowisko 3, 6 i 8

patrz
wczesne średniowiecze

ELBLĄG
Klasztor dominikański

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska P. P. PKZ
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Martyna Sielewicz,
pracami geofizycznymi kierował dr Jacek
Przeniosło. Finansował WKZ w Gdańsku.
Pierwszy sezon badań. Średniowieczny
klasztor dominikański.

Badania koncentrowały się przy kościele NMP, na terenie poświęconej źródłowo dominikańskiej zabudowy klasztornej. Miały one na celu zlokalizowanie założenia klasztornego oraz uściślenie jego chronologii. Wytyczono dwa wykopy o łącznej powierzchni 36 m².

Wykop 1 - przecinał skrzydło północne klasztoru po osi północ-południe. Odsłonięto w nim relikty zabudowy gotyckiej skrzydła, którego fundament, zbudowany z głazów narzutowych spojonych piaskzystą zaprawą wapienną sadowiony był w bagnistym calcu, w wykopie wąsko-przestrzennym. Stopę jego osiągnięto na głębokości około 3,6 m poniżej obecnego poziomu użytkowania terenu. Był on oparty na łukach arkadowych przesklepionych cegłą. Fundamenty dwóch dostawionych do ściany gotyckiej późniejszych ścianek dźtałowych zbudowane były analogicznie lecz posadowione na głębokości około 2,5 m, na średniowiecznych warstwach kulturowych. W południowej części wykopu odsłonięto pozostałości zabudowy drewnianej, wcześniejszej od założeń murowanych. Charakter jej jest obecnie trudny do ustalenia.

Najstarsze warstwy kulturowe datować można na drugą połowę XIII i XIV wiek. Dostarczyły one materiału zabytkowego w postaci licznych ułamków ceramiki, naczyń kamionkowych, szklanych, fragmentów przedmiotów żelaznych oraz kości zwierzęcych. Na uwagę zasługują wydobyte liczne ścianki oraz fragmenty wyrobów skórzanych.

Nawarstwienia nowożytne zawierały niewielką liczbę ułamków naczyń majolikowych, szkła okiennego oraz fragmentów przedmiotów metalowych.

Wykop 2 - był przedłużeniem wykopu 1 w kierunku południowym. Odsłonięto w nim oparty na łuku arkadowym ceglano-kamienny fundament

sadowiony w calcu w wykopie wąskoprzeźrzym. Stopę jego osiągnięto na głębokości około 4 m poniżej powierzchni terenu, 20 cm poniżej lustra wody gruntu. Wiązać go można z poświadczonym w XVII - wiecznych źródłach ikonograficznych "domem spowiednym".

Układ warstw kulturowych zaobserwowany w tym wykopie był analogiczny jak w wykopie 1. Szczególnie obfite w znaleziska ruchome warstwy z XVII i XVIII wieku dostarczyły dużej ilości liczby ułamków ceramiki, naczyń majolikowych, fajansowych oraz sztuczki szklanej.

Przeprowadzone badania geofizyczne przez IHKM PAN w Warszawie /metodą profilowań elektrooporowych/ objęły cały teren zabudowy klasztornej. Dotychczasowe wyniki sugerują, potwierdzone w części przez odsłonięte w wykopach, występowanie relikwów zabudowy murowanej także i w innych rejonach badanego terenu.

Badania będą kontynuowane.

FROMBORK
Kościół św. Anny
woj. elbląskie
Stanowisko 4

Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Olsztynie

Badania prowadził dr Jerzy Kruppé. Finansował WKZ w Olsztynie. Drugi sezon badań. Teren przykościelny. Średniowiecze i okres nowożytny.

Badaniami objęto południową i południowo-zachodnią część terenu przykościelnego wytyczając wykopy: 3B, 5A i B oraz 6.

Wykop 3B o wymiarach 3 x 2,5 m usytuowano wzdłuż zachodniej ściany południowych bocznych cel tak, aby swym zasięgiem obejmował ich narożnik i stanowił przedłużenie eksplorowanych w sezonie ubiegłym 3 i 3A. Wyniki badań potwierdziły, iż cele boczne wznoszone razem z korpusem kościoła szpitalnego, a fundament dolny, odsłonięty w wykopie 3A, stanowi piwnicę innego budynku stojącego na miejscu obecnego frontonu kościoła. Stwierdzono także, że piwnica ta nie łączy się z ciągiem piwnic znajdujących się obecnie pod kościołem. Z warstw kulturowych wydobyto dość liczny materiał zabytkowy: fragmenty naczyń, kafli, szkła oraz przedmioty metalowe, datowany na wiek XVII i XVIII, jak również fragmenty ceramiki średniowiecznej.

Wykop 5A i B o wymiarach 10 x 2,5 m usytuowano przy ścianie południowej, prostopadle do cel bocznych. Wykop miał na celu rozpoznanie